

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projektowanie uniwersalnej kultury - dostępność w instytucjach kultury

Zadanie 1 Przedsięwzięcie szkoleniowe

Strategia wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury

Dokument służy wypracowaniu strategii wdrażania dostępności w instytucji kultury. Wskazuje najważniejsze zagadnienia i obszary, które muszą być wzięte pod uwagę w sytuacji tworzenia planu inicjowania i rozwijania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury.

Regulamin zadania 1 w projekcie „Projektowanie uniwersalnej kultury – dostępność w instytucjach kultury”, definiuje Strategię wdrożenia modelu dostępności jako – dokument opisujący sposób wdrożenia modelu dostępności, uwzględniający m.in. cele i harmonogram działań, dobór narzędzi niezbędnych do tworzenia oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem grupy docelowej, opis zasad komunikacji z grupą docelową oraz interesariuszami działań IK, sposobu identyfikacji potrzeb i doboru środków ich zaspokajania, identyfikację ryzyk, sposoby weryfikacji sukcesu oraz niezbędne zasoby.

Tworzenie strategii ma być Wynikiem ciągu szkoleń i sesji tutorskich oraz pracy nad autodiagnozą, które są zaproponowane każdej instytucji kultury włączonej w to działanie.

Opracowywanie strategii jest pomyślane jako proces, w który należy zaangażować jak najwięcej pracowników i pracownic każdej instytucji. Punktem wyjścia do tworzenia strategii jest obecna, zidentyfikowana w całym spektrum działań projektowych sytuacja instytucji kultury. W oparciu o ten stan proponujemy stworzyć strategię w dwóch wymiarach – planu krótkoterminowego i długoterminowego. Spojrzenie na instytucję w tych dwóch wymiarach pozwoli, naszym zdaniem, najlepiej przygotować się do wdrażania zmian systematycznych, efektywnych i odpowiadających rzeczywistym możliwościom instytucji kultury. Pozwoli też odpowiedzieć na oczekiwania odbiorców ze szczególnymi potrzebami, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Dokument wskazuje elementy, które można wziąć pod uwagę przy budowaniu strategii wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury. Poszczególne punkty/obszary mogą zostać dowolnie rozszerzone według uznania instytucji kultury, uwspólnione z procedurami wewnętrznymi instytucji lub dostosowane do już istniejących dokumentów.

Stan obecny

Rodzaj instytucji kultury, zespół i podejmowane działania

Wypełniając ten punkt można skorzystać z opublikowanego na stronie www instytucji, a wymaganego przez Ustawę o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, opisu działań podejmowanych przez IK. **Limit słów:** maksymalnie 500.

W tej części proszę uwzględnić zwłaszcza:

- 1) Nazwę, rodzaj instytucji kultury i założenia programowe.
- 2) Zespół, kompetencje pracowników i pracownic.
- 3) Działania będące w stałej ofercie instytucji oraz działania nietypowe, podjęte na przykład w ostatnim roku działalności.
- 4) Współpracę ze środowiskami, organizacjami i podmiotami lokalnymi, nie tylko związanymi z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

Białostocki Teatr Lalek to instytucja kultury, która oferuje spektakle lalkowe dla dzieci i dorosłych. Działa nieprzerwanie od 1953 roku. Co sezon przygotowuje nowe przedstawienia, w których wykorzystuje zarówno techniki lalkowe (kukły, pacynki, marionetki i inne formy plastyczne) jak i teatr aktorski. Spektakle BTL powstają przy udziale uznanych twórców. W ostatnich sezonach byli to m.in. Paweł Aigner, Waldemar Śmigasiwicz, Joanna Drozda, Marek Zákostelecký, Konrad Dworakowski. Dzięki wysokiej jakości artystycznej swoich spektakli, Białostocki Teatr Lalek jest uznawany za jedną z najlepszych scen lalkowych w Polsce. Swoje przedstawienia prezentuje także zagranicą.

Teatr zajmuje się również edukacją. Organizuje warsztaty plastyczne, lekcje teatralne, spacer po teatrze oraz prezentuje archiwalne lalki teatralne, zgromadzone w przestrzeni zwanej Piwnicą Lalek. Dodatkowo, w ramach Galerii BTL, w holu teatru odbywają się czasowe wystawy prac plastycznych lokalnych twórców czy artystów związanych z teatrem lalek.

Ważną część programu instytucji stanowi udział w projektach międzynarodowych, podczas których teatr realizuje spektakle we współpracy z artystami z zagranicy, przygotowuje towarzyszące im działania edukacyjne (np. grę terenową, wystawę) i bierze udział w europejskich festiwalach teatralnych.

BTL jest otwarty na współpracę również w wymiarze lokalnym. Wynajmuje lub udostępnia swoje sceny niezależnym artystom, animatorom kultury, organizacjom pozarządowym

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

i placówkom oświatowym. Co roku w BTL realizowany jest Przegląd Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych, w którym bierze udział od 250 do 300 osób. Jego organizatorem jest Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie „OTWIERAJMY SERCA” przy Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku. W teatrze odbywają się także finałowe pokazy spektakli, przygotowanych podczas warsztatów przez dorosłe osoby z niepełnosprawnością słuchu. Organizatorem tego wydarzenia jest Stowarzyszenie Pomocy Niestyszającym "MIG-iem".

Teatr współpracuje stale z białostocką Filią Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. Przyjmuje studentów na praktyki, użycza swoich zasobów, współorganizuje wydarzenia artystyczne, w tym Międzynarodowy Festiwal Szkół Lalkarskich LALKANIELALKA. Teatr, jako współorganizator, odpowiada za część programu zwaną nurtem profesjonalnym, czyli pokazy profesjonalnych teatrów z Polski i ze świata. Festiwal odbywa się w cyklu dwuletnim. W 2024 roku miała miejsce jego jedenasta edycja.

Teatr jest również organizatorem Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek dla Dorosłych METAMORFOZY LALEK. W 2025 roku, podczas szóstej edycji festiwalu, BTL postanowił wdrożyć działania zwiększające jego dostępność. Umożliwił osobom z niepełnosprawnościami rezerwację i odbiór wejściówek na spektakle poza kolejką. Zorganizował także pierwszy od wielu lat pokaz z audiodeskrypcją. Był to spektakl „Tata” Teatru Arlekin im. Henryka Ryla w Łodzi. W celu przeprowadzenia audiodeskrypcji BTL skorzystał z posiadanych zasobów czyli słuchawek z nadajnikami. Natomiast Teatr Arlekin zapewnił tekst oraz lektora w osobie reżysera przedstawienia. Organizacja pokazu z audiodeskrypcją pozwoliła zespołowi BTL zdobyć doświadczenie, które posłuży w przyszłości do realizacji kolejnych dostępnościach wydarzeń, tym razem w oparciu o własny repertuar.

BTL posiada wielopokoleniowy zespół pracowników o wszechstronnych umiejętnościach i bogatym doświadczeniu. Zespół liczy osiemdziesiąt dwie osoby, z czego siedemdziesiąt osób to pracownicy etatowi. Ich umiejętności i zasoby teatru pozwalają na samodzielną produkcję spektakli: od budowy dekoracji, przez wykonanie kostiumów i lalek – często z użyciem druku 3D, po nagrania muzyczne w profesjonalnym studio teatru. Owy kapitał może służyć także do rozwijania dostępności. Zespół BTL nakładem własnej pracy i z użyciem dostępnych zasobów technicznych jest w stanie samodzielnie tworzyć narzędzia i opracowywać usługi adaptacyjne takie jak odpowiednie nagrania dźwiękowe czy materiały dotykowe towarzyszące ekspozycji w Piwnicy Lalek. Obecnie niezbędne jest jednak

pozyskanie wiedzy na temat przygotowania narzędzi i usług służących poszerzaniu dostępności.

Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać dotychczas przeprowadzone działania, które miały na celu diagnozę potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami, w tym działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę uwzględnić zaangażowanie pracowników i pracownic instytucji kultury w takie działania, sytuacje wykorzystania zewnętrznych ekspertów, wskazać kontekst podjętych dotychczas działań.

Limit słów: maksymalnie 500.

Jak dotąd BTL nie przeprowadzał działań, które miały na celu diagnozę potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dotychczasowa wiedza zespołu w tym zakresie opiera się na obserwacjach i bezpośrednim kontakcie pracowników teatru z widzami – w tym wypadku, widzami będącymi osobami z niepełnosprawnościami. Instytucja jest w stanie stwierdzić znaczący udział osób ze szczególnymi potrzebami wśród widzów BTL. W przypadku osób starszych teatr dysponuje kwartalnymi analizami sprzedaży biletów, zakupionych ze zniżką na Kartę Aktywnego Seniora, które dostarczają informacji o preferowanych przez osoby starsze tytułach z repertuaru BTL.

Opis głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w zakresie realizacji działań kulturalnych.

Opis należy sporządzić z uwzględnieniem Modelu dostępnej kultury – etapów podróży odbiorcy lub obszarów dostępności, w zależności od sytuacji.

Limit słów: maksymalnie 500.

1. Pozyskanie informacji o wydarzeniu

Choć instytucja udostępnia komunikację telefoniczną i mailową oraz kieruje ofertę do organizacji wspierających osoby ze szczególnymi potrzebami, nadal istnieją liczne bariery. Strona internetowa jest tylko częściowo dostępna: brak tekstów alternatywnych do grafik, niedostępne trailery bez audiodeskrypcji, brak informacji o treściach wrażliwych oraz potencjalnie drażliwych elementach spektakli (np. efekty świetlne, dym), brak komunikatów w PJM. Natomiast promocyjne materiały drukowane często posiadają zbyt niski kontrast, który może utrudniać ich odczytanie i zrozumienie.

2. Proces zakupu biletów

Możliwość rezerwacji telefonicznej i mailowej oraz zakup online stanowią ułatwienie, jednak

proces nie jest w pełni dostępny. Osoby korzystające ze strony za pomocą klawiatury nie mogą samodzielnie wybrać miejsca na sali (widok planu sali jest obrazem). W kasie nie ma pętli indukcyjnej ani tłumacza migowego, co ogranicza komfort osób słabosłyszących i Głuchych.

3. Droga na wydarzenie i powrót

Teatr jest dobrze skomunikowany – w pobliżu znajdują się przystanki autobusowe, dostępne jest miejsce parkingowe dla OzN. Do wejścia głównego prowadzi podjazd, choć po drodze występują utrudnienia (krawężnik okalający miejsce parkingowe, ciężkie drzwi wejściowe). Powrót do domu po spektaklu dla dorosłych zazwyczaj odbywa się wieczorową porą, co może wpływać na poczucie bezpieczeństwa osób starszych i z niepełnosprawnościami.

4. Poruszanie się po przestrzeni instytucji

Wnętrze teatru jest w znacznym stopniu dostępne – szerokie ciągi komunikacyjne, brak progów, toaleta spełniająca wymogi dostępności, mobilna szatnia samoobsługowa z wieszakami na dwóch poziomach wysokości. Bariery dotyczą komunikacji (brak pętli indukcyjnej i możliwości komunikowania się w PJM) oraz orientacji przestrzennej: brak wizualnej mapy rozkładu pomieszczeń w budynku zarówno na miejscu, jak i online, brak oznaczeń w języku Braille'a, czy dotykowych oznaczeń rzędów na salach teatralnych. Największą barierę stanowi jednak ciąg schodów prowadzących do Piwnicy Lalek. Obecnie teatr nie jest w stanie zaoferować alternatywnego sposobu pokonania schodów i skorzystania z oferty edukacyjnej, jaką stanowi zwiedzanie ekspozycji złożonej z najciekawszych i najstarszych lalek BTL.

5. Doświadczenie wydarzenia

Spektakle z repertuaru BTL nie posiadają audiodeskrypcji, napisów rozszerzonych czy tłumaczenia na polski język migowy. Teatr dysponuje jednak środkami technicznymi umożliwiającymi wdrożenie wymienionych rozwiązań. Na salach teatralnych brakuje pętli indukcyjnych, które wspierałyby słyszenie osób korzystających z aparatów słuchowych. W Piwnicy Lalek brak jest dostępnych materiałów informacyjnych oraz dotykowych, przybliżających prezentowane eksponaty.

6. Utrzymanie kontaktu z instytucją

Instytucja aktywnie współpracuje z organizacjami działającymi na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami w różnych obszarach, m.in. kierując zaproszenia do korzystania z oferty BTL, a także udostępniając przestrzeń do twórczej ekspresji w ramach działań własnych tych organizacji. To znaczący atut, jednak na ten moment brak zróżnicowanych i

dostępnych form ewaluacji ogranicza możliwość uzyskania informacji zwrotnej od widzów ze szczególnymi potrzebami.

Podsumowanie

Instytucja podejmuje wiele działań na rzecz dostępności, lecz nadal widoczne są istotne braki – zwłaszcza w zakresie informacji, dostępności cyfrowej, wsparcia sensorycznego i narzędzi komunikacji. W pełnym ujęciu podróży odbiorcy bariery występują na każdym etapie i wymagają dalszych systemowych działań.

Opis najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Proszę opisać kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, które ujawniły się przed rozpoczęciem udziału w projekcie „Projektowanie Uniwersalne Kultury” oraz w trakcie przedsięwzięcia szkoleniowego. **Limit słów:** maksymalnie 500.

Wśród potrzeb teatru w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności za kluczowe uznano:

- 1) zbadanie infrastruktury i zasobów teatru pod kątem zgodności ze standardami dostępności poprzez przeprowadzenie:
 - audytu dostępności architektonicznej;
 - audytu dostępności informacyjno-komunikacyjnej;
 - audytu procedury ewakuacji osób z niepełnosprawnościami;
- 2) poszerzenie kompetencji pracowników w zakresie:
 - inicjowania kontaktu i obsługi osób z niepełnosprawnościami (szkolenie dedykowane obsłudze widzów, portierkom, edukatorowi, osobom prowadzącym warsztaty plastyczne, inspicjentom, kierownikom działów);
 - tworzenia dostępnych dokumentów i treści w języku prostym (szkolenie dedykowane pracownikom administracyjnym);
 - bezpiecznej ewakuacji osób z niepełnosprawnościami;
 - produkcji napisów rozszerzonych;
 - dobrych praktyk związanych z wdrażaniem dostępności poprzez wizyty studyjne w innych instytucjach (np. w celu poznania narzędzi i praktyk dot. udostępniania wystaw);
- 3) budowania poczucia bezpieczeństwa i przekierowania uwagi z asysty na inne zadania

- 4) stworzenie narzędzi i procedur w zakresie badania potrzeb publiczności, będącej osobami z niepełnosprawnościami i osobami starszymi;
- 5) uwzględnienie w budżecie instytucji środków, przeznaczonych na wdrażanie dostępności (pn. środków na zlecenie przygotowania audiodeskrypcji czy tłumaczeń migowych);
- 6) przeprowadzenie konsultacji ze specjalistami w zakresie technologii wspomagających słyszenie w celu doboru rozwiązania odpowiedniego do warunków, panujących w salach teatralnych i możliwości finansowych instytucji;
- 7) poprawę dostępności w obszarze widzenia poprzez:
 - stworzenie nowej, dostępnej strony internetowej;
 - audiodeskrypcję wybranych spektakli;
 - audiodesktypcję wybranych obiektów w Piwnicy Lalek;
 - przygotowanie materiałów dotykowych do wybranych obiektów w Piwnicy Lalek (będą to druki 3D opracowane w konsultacji ze specjalistą tyflopedagogiem oraz próbniaki materiałów);
 - przygotowanie materiałów promocyjnych w formie audioulotek;
- 8) poprawę dostępności w obszarze słyszenia poprzez:
 - zakup i montaż pętli indukcyjnej, wspomagającej słyszenie w kasie;
 - zakup i wdrożenie rozwiązania wspomagającego słyszenie, wybranego w toku konsultacji ze specjalistami (przynajmniej w jednej z sal teatralnych);
 - przygotowanie tłumaczenia migowego do wybranych spektakli;
 - przygotowanie napisów rozszerzonych do wybranych spektakli;
 - przygotowanie opisów o niskim indeksie fog do wybranych obiektów w Piwnicy Lalek;
 - przygotowanie opisów w polskim języku migowym do wybranych obiektów w Piwnicy Lalek;
 - przygotowanie materiałów promocyjnych w polskim języku migowym, dotyczących dostępnych wydarzeń;
- 9) poprawę dostępności w obszarze poruszania się poprzez:
 - poprawę dostępności przestrzeni Pracowni Plastycznej, zgodnie z zaleceniami wynikającymi z audytu;
 - poprawę dostępności przestrzeni Piwnicy Lalek, w tym zakup i montaż platformy przyschodowej, likwidację progu w drzwiach wejściowych (np. poprzez wykonanie najazdu) i realizację innych zaleceń wynikających z audytu;

- poprawę dostępności miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami, w tym likwidację krawężników, ustawienie znaku pionowego oraz realizację innych zaleceń wynikających z audytu;
- zapewnienie widzom nakładek podwyższających na fotele;

10) poprawę dostępności w obszarze czucia poprzez:

- zapewnienie słuchawek wyciszających;

11) poprawę dostępności w obszarze rozumienia poprzez udostępnianie informacji:

- o zakresie działalności teatru – w języku łatwym do czytania i w postaci nagrania w polskim języku migowym na stronie internetowej teatru i w mediach społecznościowych teatru;
- o drodze do instytucji, udogodnieniach i trudnościach w korzystaniu z jej oferty – w formie przewodnika np. filmowego, z napisami i tłumaczeniem na PJM, dostępnego na stronie internetowej teatru i w mediach społecznościowych teatru;
- o wrażliwych treściach i utrudnieniach w odbiorze – w formie krótkiej informacji towarzyszącej opisowi spektaklu na stronie internetowej teatru i/lub w drukowanych materiałach promocyjnych.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami

Proszę zaznaczyć na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza całkowity brak dostępności, a 10 pełną dostępność.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury										
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Cele w zakresie poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

W roku 2026 instytucja zakłada systematyczne podnoszenie poziomu dostępności, koncentrując się zarówno na infrastrukturze, kompetencjach pracowników jak i ofercie artystycznej i edukacyjnej.

Cel nr 1. Białostocki Teatr Lalek z rozpoznaną dostępnością i barierami

W pierwszej kolejności planowane jest **przeprowadzenie kompleksowych audytów**: architektonicznego, informacyjno-komunikacyjnego oraz dotyczącego procedur ewakuacji osób z niepełnosprawnościami. Dzięki nim możliwe będzie rzetelne rozpoznanie barier i zaplanowanie skutecznych działań naprawczych.

Cel nr 2. Kompetentny i gotowy do obsługi publiczności ze szczególnymi potrzebami zespół Białostockiego Teatru Lalek.

Instytucja podejmie działania na rzecz poszerzenia kompetencji zespołu. Do końca 2026 roku osoby pracujące w kontakcie z widzami oraz kierownicy działów zostaną przeszkoleni w zakresie obsługi osób ze szczególnymi potrzebami. Pracownicy administracyjni zdobędą wiedzę o tworzeniu dostępnych dokumentów oraz treści w języku prostym, a cały zespół zostanie przygotowany do bezpiecznej ewakuacji widzów ze szczególnymi potrzebami.

Szkolenia pozwolą pracownikom poczuć się pewnie w podejmowaniu działań na rzecz dostępności. Natomiast osobom ze szczególnymi potrzebami pozwolą poczuć się godnie i bezpiecznie w kontakcie z pracownikami BTL.

Cel nr. 3: BTL posiadający relacje ze środowiskiem osób ze szczególnymi potrzebami

BTL planuje zaprosić do współpracy przedstawicieli organizacji zrzeszających OzN, z którymi teatr posiada wspólne doświadczenia (np. Stowarzyszenie Pomocy Niesłyszącym "MIG-iem"), a także tych, z którymi dotąd nie nawiązał kontaktu (np. Polski Związek Niewidomych). Ponadto zostaną opracowane i wdrożone **narzędzia i procedury badania potrzeb publiczności** z niepełnosprawnościami i osób starszych, co umożliwi m.in. uwzględnianie ich preferencji w planowaniu dostępnej oferty.

Nawiązanie relacji ze środowiskami OzN pozwoli zbudować publiczność, dla której wdrażane będą rozwiązania dostępnościowe. Natomiast badanie potrzeb pozwoli zespołowi BTL zorientować się, czy jego działania są właściwie ukierunkowane i przynoszą realną korzyść OzN. Z kolei publiczność odczuje wpływ na działania instytucji, zostanie zaktywizowana i być może chętniej będzie korzystać z jej oferty.

Cel nr 4.: BTL jako miejsce dostępne architektonicznie i informacyjno-komunikacyjnie

Jednym z kluczowych celów 2026 roku będzie **poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze słyszenia i poruszania się poprzez realizację inwestycji w postaci zakupu pętli indukcyjnych i platformy przyschodowej**.

Wpłynie to na zwiększenie samodzielności widzów ze szczególnymi potrzebami w obszarze słyszenia i poruszania się. Dzięki temu zmniejszą się trudności związane z obsługą (np. komunikacyjne w kasie teatru). Natomiast publiczność będzie mogła poczuć się pewnie w przestrzeni teatru.

Cel nr 5. BTL z nową dostępną stroną internetową, w tym dostępnym systemem sprzedaży

W pełni dostępna strona zintegrowana z dostępnym systemem sprzedaży zapewni samodzielny dostęp do informacji i możliwość zakupu biletu online każdej osobie. Natomiast Dział Upowszechniania Teatru zostanie odciążony w pracy dzięki ograniczeniu wykorzystania dostępu alternatywnego (wsparcia przy zakupie biletu).

Ważnym elementem strony będą również dostępne treści. Informacje o działalności teatru będą udostępniane w tekście łatwym do czytania, w PJM oraz w formie filmowych przewodników, zawierających napisy rozszerzone (50% przy świadomości obowiązku ustawowego) i tłumaczenie migowe (do wydarzeń w PJM). Dodatkowo przy opisach spektakli pojawią się informacje o wrażliwych treściach i możliwych bodźcach sensorycznych takich jak dym czy intensywne światła.

Cel nr 6. BTL posiadający dostępną ofertę repertuarową i edukacyjną

W zakresie oferty repertuarowej teatr planuje **udostępnienie w obszarze słyszenia i widzenia co najmniej jednego spektaklu dla dzieci oraz jednego spektaklu dla dorosłych**. Podczas wyboru spektaklu teatr będzie kierował się zarówno preferencjami publiczności zainteresowanej dostępnością w danym obszarze, jak i możliwościami stworzenia czytelnego opracowania dostępnościowego danego spektaklu.

W zakresie oferty edukacyjnej teatr planuje **udostępnienie wybranych eksponatów Piwnicy Lalek**. Co najmniej pięć obiektów zyska audiodeskrypcję, opracowanie dotykowe w formie druków 3D oraz próbników; przygotowanych w konsultacji z tyflopedagogiem; opisy o niskim indeksie fog oraz opisy w PJM, dostępne m.in. online.

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w perspektywie długookresowej, to jest do końca 2030 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

Cele instytucji do 2030 roku skupiają się przede wszystkim na dalszym poszerzaniu dostępności instytucji w oparciu o wypracowane wcześniej metody oraz poszerzaniu a także umacnianiu grupy docelowej, którą jest publiczność osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Cel nr 1. BTL jako instytucja posiadająca stałą publiczność osób z niepełnosprawnością i osób starszych

Teatr będzie umacniał nawiązane wcześniej oraz w pierwszych latach realizacji strategii relacje ze środowiskiem osób OzN poprzez praktykowanie konsultacji oraz regularną ewaluację działań dostępnościowych.

Cel nr 2. BTL posiadający stałą dostępną ofertę repertuarową i edukacyjną

Do 2030 roku teatr zamierza wdrożyć realizację comiesięcznych pokazów spektakli – dostępnych w wybranych obszarach, a także poszerzać udostępnianie oferty edukacyjnej, m.in. w zakresie warsztatów plastycznych.

Planowany sposób pomiaru osiągnięcia celu krótkoterminowego.

Należy podać nazwę i definicję wskaźnika, jego wartość oraz sposób pomiaru.

Limit słów: maksymalnie 500.

Cel nr 1. Białostocki Teatr Lalek z rozpoznaną dostępnością i barierami

- Wskaźnik: procedury audytów: 1) audyt dostępności architektonicznej i dostępności informacyjno-komunikacyjnej budynku BTL; 2) audyt procedur ewakuacyjnych siedziby BTL.
- Wartość: 2
- Sposób pomiaru: faktury oraz protokoły zdawczo-odbiorcze raportów poaudytorskich

Cel nr 2. Kompetentny i gotowy do obsługi publiczności ze szczególnymi potrzebami zespół Białostockiego Teatru Lalek.

- Wskaźniki: liczba osób przeszkolonych z danego zakresu
- Wartości: 1) obsługa osób ze szczególnymi potrzebami: co najmniej 12 osób pracujących w kontakcie z widzami, w tym cały Dział Upowszechniania Teatru (liczba etatów: 4 oraz 5 bileterów zatrudnionych na umowy zlecenia, 2) dostępne dokumenty

i prostota języka: co najmniej 12 osób, w tym kierownicy działów; 3) ewakuacja: wszyscy pracownicy (etaty – 70 i 12 – zlecenia stałe).

- **Sposób pomiaru:** listy obecności na szkoleniach

Cel nr. 3: BTL posiadający relacje ze środowiskiem osób ze szczególnymi potrzebami

- **Wskaźnik:** spotkania konsultacyjne z NGO / OSzP indywidualnymi.
- **Wartość:** min. 2 spotkania z przedstawicielami każdego obszaru w celu konsultacji wprowadzanych rozwiązań dostępności i/lub wyboru spektakli do udostępnienia
- **Sposób pomiaru:** dokumentacja: fotograficzna, spis rekomendacji, notki służbowe ze spotkań

Cel nr 4.: BTL jako miejsce dostępne architektonicznie i informacyjno-komunikacyjnie

- **Wskaźniki:** wdrożenie rozwiązań technicznych poprawiających dostępność architektoniczną i informacyjno-komunikacyjną teatru
- **Wartość:** 1) zakup i montaż 1 pętli indukcyjnej stanowiskowej do kasy; 2) wdrożenie minimum 1 technologii wspomagającej słyszenie w przestrzeni co najmniej jednej sali teatralnej (1 pętla indukcyjna obwodowa i/lub 1 system bluetooth); 2) wprowadzenie 1 platformy przyschodowej w foyer (komunikacja między poziomami 0 i -1: Piwnica Lalek, toalety).
- **Sposób pomiaru:** faktury, dokumentacja fotograficzna

Cel nr 5. BTL z nową dostępną stroną internetową, w tym dostępnym systemem sprzedaży

- **Wskaźniki:** nowa strona internetowa i system sprzedaży biletów zgodny z WCAG 2.1, poziom AA (załącznik do ustawy o dostępności stron internetowych ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych)
- **Wartość:** 1
- **Sposób pomiaru:** deklaracja wykonawcy strony (element deklaracji dostępności wg wzoru z 2024 roku) oraz audyt dostępności strony.

Cel nr 6. BTL posiadający dostępną ofertę repertuarową i edukacyjną

- **Wskaźniki:** udostępnienie spektakli w obszarze słyszenia i widzenia; udostępnienie w obszarze słyszenia, widzenia i rozumienia wybranych eksponatów w Piwnicy Lalek
- **Wartość:** 9, w tym:

- 1 spektakl dla dzieci dostępny w obszarze widzenia,
- 1 spektakl dla dzieci dostępny w obszarze słyszenia,
- 1 spektakl dla dorosłych dostępny w obszarze widzenia,
- 1 spektakl dla dorosłych dostępny w obszarze słyszenia,
- 5 eksponatów w Piwnicy Lalek opracowanych pod kątem dostępności w obszarze słyszenia, widzenia i rozumienia

Sposób pomiaru: dokumentacja fotograficzna ze spektakli oraz Piwnicy Lalek, materiały promocyjne do każdego ze spektakli, raporty ewaluacyjne z każdego spektaklu

Plan działań na rzecz osiągnięcia postawionych celów

Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku.

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowane niezależnie.

Limit słów: maksymalnie 500.

Plan działań

Cel 1: BTL z rozpoznaną dostępnością i barierami

Działania (realizacja zależna od pozyskania grantu):

1. Wyłonienie wykonawcy audytu (zapytanie ofertowe/konkurs).
2. Przeprowadzenie audytu dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej budynku.
3. Przeprowadzenie audytu procedur ewakuacyjnych w siedzibie BTL.
4. Opracowanie raportów i ich przekazanie kierownictwu teatru.
5. Omówienie wyników audytu i stworzenie rekomendacji działań naprawczych.

Rezultat: 2 audyty wykonane i zatwierdzone (dokumentacja: faktury, protokoły, raporty).

Cel 2: Kompetentny i gotowy do obsługi publiczności ze szczególnymi potrzebami zespół BTL

Działania (realizacja w ramach środków własnych instytucji):

1. Wyłonienie trenerów zewnętrznych specjalizujących się w dostępności.
2. Organizacja szkoleń:
 - **Obsługa osób ze szczególnymi potrzebami** – min. 12 osób (w tym cały Dział Upowszechniania i bileterzy).
 - **Dostępne dokumenty i prosty język** – min. 12 osób (w tym kierownicy działów).
 - **Procedury ewakuacji** – cały zespół (ok. 82 osoby).
3. Zebranie list obecności jako potwierdzenia realizacji wskaźnika.

Rezultat: Zespół BTL przygotowany do obsługi widzów ze szczególnymi potrzebami.

Cel 3: Relacje BTL ze środowiskiem osób ze szczególnymi potrzebami

Działania (realizacja niezależna od środków finansowych):

1. Nawiązanie kontaktu z NGO i przedstawicielami środowisk OSzP
2. Organizacja min. 2 spotkań konsultacyjnych z każdą grupą w 2026 roku.
3. Konsultacje w zakresie:
 - priorytetowych barier do likwidacji,
 - wyboru spektakli do udostępnienia,
 - testowania rozwiązań dostępnościowych.
4. Dokumentowanie spotkań (notatki, zdjęcia, rekomendacje).

Rezultat: Spis rekomendacji, dokumentacja fotograficzna, potwierdzenie współpracy z NGO.

Cel 4: BTL jako miejsce dostępne architektonicznie i informacyjno-komunikacyjnie

Działania (realizacja zależna od pozyskania grantu):

1. Przeprowadzenie konsultacji z ekspertami i samorzecznikami w zakresie wyboru odpowiednich rozwiązań technicznych zapewniających dostępność w obszarze poruszania się i słyszenia.
2. Zakup i montaż **pętli indukcyjnej stanowiskowej** w kasie teatru.
3. Wdrożenie technologii wspierającej słyszenie w jednej z sal teatralnych (pętla indukcyjna obwodowa lub system bluetooth).
4. Instalacja **platformy przyschodowej** w foyer (komunikacja poziom 0 i -1).
5. Testy techniczne urządzeń i szkolenie pracowników z obsługi.
6. Dokumentowanie efektów (zdjęcia, faktury).

Rezultat: Teatr z realnie wdrożonymi rozwiązaniami poprawiającymi dostępność.

Cel 5: BTL z nową dostępną stroną internetową, w tym dostępnym systemem sprzedaży

Działania (realizacja zależna od pozyskania grantu):

1. Opracowanie wymagań dla strony internetowej i systemu sprzedaży biletów zgodnie z WCAG 2.1 AA oraz ustawą o dostępności cyfrowej.
2. Wyłonienie wykonawcy strony i systemu sprzedaży (procedura przetargowa/ zapytanie ofertowe).
3. Opracowanie projektu strony i systemu sprzedaży.
4. Testy wersji roboczej z udziałem osób ze szczególnymi potrzebami przez wykonawcę strony.
5. Przeprowadzenie audytu dostępności strony przez niezależnego eksperta.
6. Wdrożenie strony internetowej i systemu sprzedaży.
7. Przygotowanie i publikacja **Deklaracji dostępności** (wg wzoru z 2024 roku).

Rezultat: nowa, w pełni dostępna strona internetowa i system sprzedaży biletów (potwierdzona audytem i deklaracją dostępności).

Cel 6: BTL posiadający dostępną ofertę repertuarową i edukacyjną

Działania (realizacja w 2026 roku jest zależna od pozyskania grantu, w kolejnych latach teatr będzie dążył do realizacji celu niezależnie od pozyskania środków zewnętrznych):

1. **Wybór spektakli** do dostosowania (w porozumieniu z realizatorami spektaklu, a także środowiskiem osób OzN, reprezentujących dany obszar) oraz zlecenie usług związanych z zapewnieniem dostępności w obszarze widzenia (audiodeskrypcja), w obszarze słyszenia (rozszerzone napisy / tłumaczenie PJM).
2. **Opracowanie dostępnych materiałów promocyjnych** – w pierwszej kolejności dla udostępnianych spektakli
3. **Przygotowanie Piwnicy Lalek**: wybór 5 eksponatów i opracowanie materiałów dostępnościowych (audiodeskrypcja, opisy w PJM, wersje tekstowe w prostym języku, materiałów dotykowych – w konsultacji z tyfłopedagogiem)
4. **Realizacja pokazów dostępnych spektakli oraz ponowne otwarcie Piwnicy Lalek**
5. **Ewaluacja** – zebranie opinii widzów po realizacji dostępnych pokazów i udostępnieniu eksponatów.

Rezultat:

- 4 spektakle dostępne w obszarze słyszenia i widzenia (dla dzieci i dorosłych),
- 5 eksponatów w Piwnicy Lalek dostępnych w obszarze słyszenia, widzenia i rozumienia.

Sposób pomiaru: dokumentacja fotograficzna, materiały promocyjne, raporty ewaluacyjne.

Efekt końcowy: Białostocki Teatr Lalek stanie się instytucją z audytami dostępności, wyszkolonym personelem, nawiązanymi relacjami z NGO, wdrożonymi rozwiązaniami technicznymi i dostępną ofertą repertuarową oraz edukacyjną.

Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie długoterminowej, to jest do końca 2030 roku.

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowane niezależnie. **Limit słów:** maksymalnie 500.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Realizacja celów długoterminowych wiąże się zasadniczo z kontynuowaniem działań, które mają zostać podjęte na pierwszym etapie wdrażania strategii.

Opis tego, jakie znaczenie dla realizacji celów krótkoterminowego i długoterminowego będzie miało ewentualne uzyskanie grantu. Limit słów: maksymalnie 500.

Uzyskanie grantu jest kluczowe dla realizacji celów krótkoterminowych. W przypadku niepozyskania środków z projektu „PUK” realizacja części celów – w szczególności związanych z inwestycjami - zostanie odłożona w czasie do momentu pozyskania przez instytucję środków pozabudżetowych.